

Samenwerking in de regio¹

Bijna twintig jaar heb ik als burgemeester, eerst van Zoetermeer en onlangs van Wassenaar, de regionale samenwerking zich zien ontwikkelen. Haaglanden was in 1988 een gemeenschappelijke regeling van 7 gemeenten, waarin Den Haag nogal egoïstisch domineerde. De randgemeenten moesten daar niet veel van hebben. Begin jaren '90 hebben de burgemeesters van de 7 gemeenten onder leiding van Ad Havermans zich beijverd om de mankerende samenwerking te verbeteren. Er is een nieuwe gemeenschappelijke regeling tot stand gebracht, die nu nog geldt. Haaglanden werd groter Delft en Pijnacker kwamen er bij. Weer later voegden zich de toenmalige 7 Westlandgemeenten daarbij. De 16 gemeenten waren echter te veel verschillend om een uitgebalanceerde samenwerking te komen. In de jaren '90 deed het socialistische stokpaardje van de stadsprovincie van zich spreken. De regio zou alle macht krijgen en de gemeenten waren daaraan ondergeschikt, ook voor de financiën. Toen de stadsprovincies Amsterdam en Rotterdam via referenda op Albanese wijze door de bevolking werden verworpen, was iedereen het er over eens dat een stadsprovincie Haaglanden ook niet de oplossing was. Wat dan wel? Den Haag mocht annexeren: Wateringen, Leidschenveen en Ypenburg. Leidschendam en Voorburg fuseerden, evenals Pijnacker en Nootdorp. Tenslotte bleven er maar 2 van de 7 Westlandgemeenten: Westland en Midden-Delfland over. Het stadsgewest Haaglanden omvat dus nu 9 gemeenten; dezelfde van de politieregio en de hulpverleningsregio.

Zijn wij nu tevreden? Ja en neen. Ja, omdat deze negen gemeenten op allerlei fronten goed samenwerken: woningbouw, verkeer, jeugdzorg, ruimtelijke ordening en milieu. Neen, omdat de economische ontwikkeling zich over een groter gebied uitstrekt: de Randstad. Een randstadbestuur lijkt dan wenselijk. Zo ver is het nog niet nu het kabinet het rapport van de commissie-Kok in de la heeft gestopt.

Ik keer terug naar onze regio. Onlangs heeft Haaglanden onder leiding van de Delftse burgemeester Verkerk het Regionaal Structuurplan opgesteld. Dit plan neemt na wijziging van de wet Ruimtelijke Ordening de plaats in van het Streekplan. Verkerk heeft een kunststuk geleverd door alle gemeenten op een lijn te krijgen. Veel waarde is gehecht aan het behoud van groene bufferzones, die moeten voorkomen dat de Haagse regio en de Leidse aan elkaar groeien. Dit is voor Wassenaar een heel belangrijke beslissing geweest. Het nieuwe Valkenburg zal niet aan Wassenaar vastgroeien, maar er door een flinke buffer van gescheiden blijven. De samenwerking binnen de regio met Leidschendam Voorburg en met Voorschoten, dat er buiten ligt, vindt plaats in het Pact van Duivenvoorde. Ook aan de Haagse kant van Wassenaar blijft er een groene buffer, maar daar vinden wel enige belangrijke ontwikkelingen plaats. Het gaat hier om de komst van de Amerikaanse ambassade en het behoud van de renbaan Duindigt.

Wassenaar is bereid om een groot Haags probleem mee te helpen oplossen. Door allerlei, in deze tijd jammer genoeg noodzakelijke, veiligheidsmaatregelen is de Amerikaanse ambassade op de huidige lokatie niet meer te handhaven. Begin 2006 heeft de raad van Wassenaar ingestemd met een nieuwe lokatie in Wassenaar onder enige randvoorwaarden, waaronder 'een goede ruimtelijke en landschappelijke inpassing aansluitend bij de omgeving van buitenplaatsen en landgoederen'. In goede samenwerking met Den Haag moet nog een aantal

¹ Luigi van Leeuwen, ter gelegenheid van zijn afscheid als waarnemend burgemeester van Wassenaar op 28 juni 2007.

problemen worden opgelost. Op 25 juni 2007 heeft de raad van Wassenaar, na positief advies van de welstandscommissie, het ontwerp van de Amerikaanse architecten en landschapsdeskundigen goedgekeurd. Het ontwerpen van het bestemmingsplan kan nu van start gaan.

Een niet onbelangrijk nevenproduct van de samenwerking met Den Haag is een aantal van de buurt zal worden opgelost. Met name op het gebied van beheer en onderhoud, dat vanwege de versnipperde grondeigendom was achtergebleven.

Een ander probleem in dit gebied betreft de toekomst van de Renbaan Duindigt. Vorig jaar bij het eeuwfeest werd erover gespeculeerd, dat Duindigt moest verdwijnen. Het zou moeten plaatsmaken voor woningbouw, e.d. Het gemeentebestuur van Wassenaar was daarover niet erg enthousiast. De publieke belangstelling bij het eeuwfeest was zodanig, dat onderzoek naar het behoud van de renbaan gerechtvaardigd was. In oktober 2006 is door het gemeentebestuur onder leiding van Paul Nouwen een rondetafelconferentie georganiseerd met vertegenwoordigers van bedrijven, die ook al eens betrokken waren geweest bij plannen over het behoud van de renbaan. Resultaat: een opdracht aan een ontwikkelaar om met een nieuw concept te komen. Begin september aanstaande zal een voorstel en een maquette aan de raad van Wassenaar worden gepresenteerd. In het kader van de internationale aspiraties van Den Haag zal deze ontwikkeling een positieve bijdrage leveren.

De samenwerking op het gebied van politie en brandweer/hulpverlening wordt ingezet op de nieuwe veiligheidsregio. Een bestuurlijke werkgroep onder leiding van Wim Deetman is daarvoor aan het werk.

Samenwerking is op veel terreinen aan de orde. Een nog op te lossen probleem daarbij is de rol van de gemeenteraden. In het kader van het in 2002 ingevoerde dualisme is dat bij bestuurlijke samenwerking nog een vraagteken. Het lijkt bijvoorbeeld niet wenselijk, dat een enkele of een paar gemeenteraden het werk binnen deze veiligheidsregio kan ophouden. Hier ligt voorshands een uitdaging voor de samenwerkende burgemeesters om hun eigen raden tot werkbare oplossingen te komen.